

Vlaams
Parlement

ingediend op **388** (2019-2020) – Nr. 2
1 juli 2020 (2019-2020)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het voorstel van resolutie

van Karin Brouwers, Marius Meremans, Stephanie D'Hose,
Orry Van de Wauwer, Wilfried Vandaele en Manuela Van Werde

over de nieuwe beheersovereenkomst
tussen de Vlaamse Radio- en
Televisieomroeporganisatie (VRT)
en de Vlaamse Gemeenschap

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het uitgebreide hoofdstuk over de mediasector in het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019, nr. 31/1), waarin onder meer gepleit wordt voor een moderne, slanke en slagkrachtige openbare omroep in een sterke Vlaamse mediasector, zodat een kwaliteitsvol onderscheidend aanbod op alle mogelijke platformen beschikbaar én vindbaar is voor alle Vlaamse mediagebruikers, in het bijzonder voor jongeren;
 - 2° de beleidsnota Media 2019-2024, ingediend door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 144/1);
 - 3° de hoorzittingen in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 169, 248, 252, 254, 259, 261, 263, 387);
 - 4° het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie;
 - 5° het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 9 juni 2020, dat onder meer gebaseerd is op de publieksbevraging en de stakeholdersbevraging;
- overwegende dat:
 - 1° het sterke Vlaamse media-ecosysteem, waarvan de radio, televisie, dagbladen en tijdschriften, film, distributeurs enzovoort deel uitmaken, uniek is door de kwaliteitsvolle content en door de uitzonderlijke globale penetratie bij de Vlaamse mediagebruikers, maar de toenemende globalisering kansen en bedreigingen inhoudt voor het handhaven en versterken van de Vlaamse content;
 - 2° de openbare omroep belangrijk is voor de democratische gezondheid van de Vlaamse samenleving en daarom in het veranderende medialandschap een essentiële rol moet blijven vervullen als een toekomstgericht, innovatief, performant en gemeenschapsvormend, dienstverlenend digitaal overheidsbedrijf in een constructief partnerschap met andere mediaspelers;
 - 3° de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) daarom de decretale opdracht heeft om een kwalitatief hoogstaand programma-aanbod te brengen dat bijdraagt tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en diversiteit van de Vlaamse cultuur en van een democratische en verdraagzame samenleving, en op die manier ook bijdraagt tot de identiteitsvorming van de Vlaamse burgers via eigen Vlaamse contentproductie en -verspreiding;
 - 4° de hoge waarderingscijfers die de VRT van het publiek krijgt, aantonen dat de Vlaming vandaag tevreden is over de Vlaamse openbare omroep;
- vraagt de Vlaamse Regering om bij de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, die loopt van 2021 tot en met 2025, aandacht te hebben voor de fundamentele voorbeeldfunctie van de openbare omroep op de onderstaande domeinen:
 - 1° de onderscheidende rol van de VRT, die het verschil maakt door een verscheiden aanbod te brengen en daarbij steeds vertrekt vanuit haar publieke opdracht. Het behalen van een groot marktaandeel is geen doel op zich. Concreet betekent dat het volgende:
 - a) de decretale opdracht wordt weerspiegeld in het programma-aanbod op radio en televisie met betrekking tot informatie, cultuur, educatie, ontspanning en sport, met als doel te komen tot een herkenbaar en inclusief programma-aanbod voor alle doelgroepen, ook en vooral de doelgroepen die minder makkelijk bereikbaar zijn. De programmatie omvat zowel een laagdrempelig als een meer verdiepend aanbod, dat fungeert als gemeenschappelijk verbindend referentiekader om polarisering tegen te gaan door diversiteit in thema's, levensbeschouwing

- en visies aan bod te laten komen. De VRT draagt zo bij aan de Vlaamse identiteit, waarbij ook de Vlaamse canon een rol kan spelen. De openbare omroep biedt aan alle Vlamingen, ook die in het buitenland, op die manier een venster op de meerstemmigheid in Vlaanderen, Brussel, België én de wereld;
- b) toegankelijke, feitelijke en betrouwbare nationale en internationale informatie en duiding worden gewaarborgd door te blijven investeren in een brede waaier aan informatieprogramma's, onderzoeksjournalistiek, documentaires en factchecking van nepnieuws. Daarbij is betrouwbaarheid belangrijker dan snelheid en ligt het zwaartepunt altijd op het audiovisuele aanbod. Dat informatieaanbod wordt gekenmerkt door respect voor pluralisme: de VRT laat op haar nieuwswebsite en in haar programma's een breed geschakeerd palet aan opinies aan bod komen. De hoogste standaarden van neutraliteit worden in alle programma's van de openbare omroep behaald: onpartijdigheid, onafhankelijkheid en autonomie van de redactie zijn essentieel. De VRT ontwikkelt daarvoor een gedegen interne en externe kwaliteitscontrole en rapportering;
 - c) de VRT gebruikt het Nederlands als standaardtaal en vervult een voorbeeldrol in het correcte gebruik en de promotie van alle taalregisters. Ook in de radioprogrammatie is er blijvende aandacht voor Nederlandstalige muziek;
 - d) in de snel evoluerende mediamaatschappij, waarbij de (sociale) media een grote impact hebben op de samenleving, neemt het belang van mediawijsheid en digitale geletterdheid nog toe om zich te kunnen wapenen tegen nepnieuws en desinformatie. De VRT moet alle Vlamingen bereiken en vervult daarom een belangrijke rol in het gecoördineerde mediawijsheidsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap, in samenwerking met Mediawijs, het Vlaamse Kenniscentrum Digitale en Mediawijsheid, en de volledige mediasector;
 - e) de VRT moet meer inzetten op het aanbieden van kleinere sporten en vrouwensport, zowel in nieuws- als in duidingsprogramma's, waarbij populaire sportevenementen kunnen fungeren als publiekstrekker;
 - f) de hoogste standaard voor de interne kwaliteitsbewaking wordt verder uitgebouwd via een beleid van zelfkritiek, versterking van de klachtenbemiddeling en de nieuwsombudsman, door een rechtzettingsprotocol uit te werken, de deontologische adviesraad te verankeren enzovoort;
 - g) de VRT bouwt een performant diversiteitsbeleid uit, zowel voor als achter de schermen en ook thematisch. Talentontwikkeling staat voorop in een menselijk personeelsbeleid, met als doelstelling de streefcijfers voor vrouwen, personen met een migratieachtergrond en personen met een beperking te verhogen, inclusief in de kaderfuncties. De VRT geeft het voorbeeld door de strenge aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de media;
 - h) de VRT speelt een voortrekkersrol in het duurzaamheidsbeleid en zorgt voor een vergroening van de mediaproductie en mediaconsumptie;
 - i) de VRT vervult een voorbeeldfunctie voor commerciële boodschappen en werkt zo spoedig mogelijk een code uit voor haar beleid met betrekking tot alle vormen van gokreclame, ongezonde producten enzovoort;
 - j) de VRT neemt een terughoudende houding aan tegen de zelfpromotie en vedettecultus van VRT-medewerkers en schermgezichten;
- 2° de samenwerkende rol van de VRT, die gebaseerd is op een principiële houding van respectvolle cocreatie met externe partners. Concreet betekent dat het volgende:
- a) de VRT gaat steeds op zoek naar partnerschappen die zowel de ruime mediasector als de Vlaamse samenleving ten goede komen. Zo kan er samengewerkt worden met partners uit het onderwijs, het jeugdwerk en de cultuureducatie om jongeren meer kennis bij te brengen over bijvoorbeeld democratie, mediawijsheid, artificiële intelligentie, financiële

geletterdheid. Met de cultuursector kunnen via cocreatie innovatieve programmaconcepten voor radio, tv en online worden uitgedacht. Met de boekensector kan een leesbevorderingsbeleid worden uitwerkt dat bijdraagt tot de ontwikkeling van de schrijf- en leescultuur in Vlaanderen. Met de gezondheidssector kan een ambitieus preventiebeleid worden uitgebouwd, waarbij onderwerpen als zelfdoding, verslaving, gezonde voeding, beweging, mentaal welbevinden enzovoort, aan bod komen. De educatieve opdracht kan voor alle leeftijden nog beter uitgebouwd worden in afstemming met onderwijspartners. Daarnaast biedt het optimale gebruik van het VRT-archief voor het onderwijs nog heel wat mogelijkheden. Met de levensbeschouwelijke organisaties kan samengewerkt worden aan nieuwe programma's die plaats bieden aan levensbeschouwing;

- b) vóór de lancering van nieuwe digitale diensten maakt de VRT een inschatting van de maatschappelijke meerwaarde en marktpact, zoals is gevraagd door de Europese Unie;
 - c) zowel voor de visuele productie als voor de audioproductie bouwt de VRT een sterkere samenwerking uit met externe producenten en hanteert daarbij een billijke marktconforme prijszetting met respect voor de rechtenverdeling en het Sociaal Charter voor de Vlaamse Mediasector;
 - d) om digitale reclame-inkomsten in het binnenland te houden ontwikkelt de VRT samen met de commerciële mediabedrijven een platform en strategie voor digitale reclamewerving;
 - e) de VRT vervult een voortrekkersrol door samen met de private mediaspelers een crossmediaal meetsysteem te ontwikkelen zodat op een adequate manier de kijk- en luistercijfers kunnen worden gemeten;
 - f) met diverse media- en cultuurpartners zet de VRT innovatieprojecten op die de hele sector ten goede komen op het vlak van efficiëntieverbeteringen, kostenbesparingen, kennisdeling van nieuwe technologie, internationalisering en datamanagement enzovoort;
 - g) de VRT geeft alle kansen aan samenwerking met omroepen in binnen- en buitenland, inzonderheid met omroepen uit Nederland;
 - h) de VRT stelt opleidingen zo veel mogelijk open voor andere mediabedrijven;
- 3° de verspreidende rol van de VRT, waarbij de omroep rekening houdt met gewijzigde mediaconsumptiepatronen, en de eigen audiovisuele content zo breed en technologie-neutraal mogelijk beschikbaar stelt op kanalen en platformen die voor Vlamingen relevant zijn. Daarbij waakt de VRT erover dat die content steeds herkenbaar blijft als VRT-product. Concreet betekent dat het volgende:
- a) VRT NU wordt verder uitgebouwd tot een volwaardig digitaal platform waarop de VRT haar missie waarmaakt met een gratis aanbod voor niet-lineaire kijkers;
 - b) de VRT werkt toekomstgericht door in te spelen op nieuwe tendensen en ontwikkelingen met als doel meer jongeren maximaal te bereiken. De VRT creëert daarvoor niet alleen nieuwe content voor nieuwe platformen, maar verspreidt ook informatie en duiding via de eigen bestaande platformen, bijvoorbeeld door de integratie van nws.nws, nws, het tienernieuws van VRT, in VRT NWS, en via samenwerking met het jongereninformatieplatform WAT WAT;
 - c) de VRT heeft aandacht voor anderstaligen die belangstelling hebben voor nieuws uit Vlaanderen. De anderstalige nieuwswebsites blijven daarvoor essentiële instrumenten;
 - d) samen met de landelijke mediaspelers, waaronder ook de distributeurs, werkt de VRT vanuit een rendabel businessplan een niet-lineair betaalaanbod uit met een focus op Vlaamse content. Het doel is om de grote VRT-catalogus met Vlaamse kwaliteitsvolle fictieproducties zo ruim mogelijk beschikbaar te stellen tegen marktconforme prijzen,

- zonder de maatschappelijke opdracht van de VRT in een digitale wereld in het gedrang te brengen;
- e) bij internationale samenwerking waarborgt de VRT de eigen waarden én het eigen kwaliteitsmerk zodat de producties herkenbaar zijn als VRT-producten én ook op internationale platformen vindbaar zijn;
 - f) de VRT ontwikkelt een beleid om de eigen producties op externe betaalplatformen aan te bieden tegen marktconforme prijzen. De opbrengst daarvan vloeit terug naar de openbare omroep;
 - g) de VRT speelt een voortrekkersrol in de overgang van FM naar DAB+ en waakt er bij de creatie van submerken over dat die in overeenstemming zijn met de publieke opdracht van de VRT en een meerwaarde genereren;
 - h) de VRT blijft speciale aandacht besteden aan de toegankelijkheid van het aanbod voor personen met een auditieve of visuele beperking. De omroep werkt daarvoor samen met de verschillende stakeholders;
- 4° de transparante rol van de VRT, waarbij de maatschappelijke impact van de publieke opdracht wordt gemeten. Zowel de inhoudelijke als de financiële afspraken uit de beheersovereenkomst worden door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) gecontroleerd. Die kan daarvoor een beroep doen op externen. Concreet betekent dat het volgende:
- a) in ruil voor een adequate en duurzame financiering maakt de Vlaamse overheid correcte en transparante afspraken over de eigen inkomsten van de openbare omroep. De VRT moet zich nog meer dan vroeger terughoudend opstellen op de advertentiemarkt en de afspraken over de aangepaste reclameplafonds strikt naleven. Daarbij zal rekening gehouden worden met de financiële stromen die de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var) binnenhaalt en de manier waarop die terugvloeien naar de openbare omroep en de bredere Vlaamse mediasector via het Mediafonds van het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF);
 - b) de VRT neemt een marktversterkende positie in voor de hele Vlaamse mediasector en zal daarom niet deelnemen aan een prijsverhogend opbod van private free-to-air-omroepen voor de uitzendrechten van (inter)nationale sportevenementen. Het opbieden voor populaire schermgezichten behoort evenmin tot de taak van de VRT;
 - c) marktaandeel, en waarderings- en bereikcijfers zijn onvoldoende om de maatschappelijke impact van de openbare omroep te vatten. Er moet een meetinstrument ontwikkeld worden dat de werkelijke rol van de openbare omroep in de Vlaamse samenleving kan inschatten. Het structurele overleg met maatschappelijke partners uit de cultuur-, sport- en onderwijssector wordt verankerd én er worden meetbare parameters vastgelegd om de resultaten van die samenwerking te evalueren;
 - d) de naleving van de performantiemaatstaven en streefcijfers voor externe en interne producties wordt geverifieerd door een onafhankelijk extern controleorganisme in opdracht van de VRM;
 - e) als overheidsbedrijf communiceert de VRT transparant over de samenstelling en loonkosten van het eigen personeel;
 - f) de VRT maakt werk van haar nieuwe, moderne mediagebouw aan de Reyerslaan en blijft daarvoor binnen het afgesproken budgettaire kader, zonder trends als telewerk, digitalisering en flexibel werk uit het oog te verliezen.